

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 17/2009 rd

Regeringens proposition om godkännande av avtalet mellan Europeiska unionen och Australien om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (PNR) från Europeiska unionen och överföring av dessa till Australiens tullmyndighet och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 september 2009 en proposition om godkännande av avtalet mellan Europeiska unionen och Australien om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (PNR) från Europeiska unionen och överföring av dessa till Australiens tullmyndighet och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet

(RP 116/2009 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Leena Rantalankila, justitieministeriet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- inrikesministeriet
- kommunikationsministeriet
- Finnair Abp.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det i juni 2008 ingångna avtalet mellan Europeiska unionen och Australien om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (PNR) från Europeiska unionen och överföring av dessa till Australiens tullmyndighet.

Avtalet gäller de förutsättningar och omständigheter under vilka lufttrafikföretag till Australiens tullmyndighet överför sådana passagerar-

uppgifter som den australiska lagstiftningen kräver gällande personer som reser från Europeiska unionen till Australien och från Australien till Europeiska unionen. Syftet med avtalet är att förebygga och bekämpa terrorism och därmed förknippad brottslighet, inbegripet organiserad brottslighet av gränsöverskridande karaktär, samtidigt med respekt för de grundläggande fri-

och rättigheterna och i synnerhet skyddet för privatlivet och dataskyddet.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftning och om tillämpning av avtalet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet mellan Europeiska unionen och

Australien träder i kraft. Avtalet träder i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna utväxlat underrättelser om att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte. Det ska tillämpas provisoriskt från och med den dag då det undertecknades.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Det aktuella avtalet mellan EU och Australien innehåller bestämmelser om behandling av flygpassageraruppgifter (PNR) och överföring av dem till Australiens tullmyndighet. Finland har lämnat en förklaring till rådet om att det måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden visavi avtalet. Förklaringen innebär att avtalet inte kan bli bindande för Finland förrän riksdagen har behandlat det enligt kraven i grundlagen.

Enligt australisk lagstiftning har landets tullmyndighet rätt att göra en riskbedömning utifrån internationella lufttrafikföretags passageraruppgifter innan passagerare anländer till Australien. Den föreslagna lagstiftningen avser att förbättra säkerheten vid landets gränser och den nationella säkerheten. Utskottet framhåller att villkoret för att personuppgifter ska få överlåtas utanför EU:s medlemsstater eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i princip är att det mottagande landet kan garantera en adekvat skyddsnivå för personuppgifter. Utskottet har tidigare behandlat avtalsförfarandet som ett unionsärende (FvUU 17/2008 rd och FvUU 29/2007 rd). I utlåtande FvUU 17/2008 rd konstaterar det att förhandlingsresultatet respekterar de grundläggande fri- och rättigheterna, garanterar en hög skyddsnivå för uppgifterna, ger flygbolagen den rättssäkerhet de behöver i sin verksamhet och tryggar medborgarnas säkerhet.

Det är viktigt att PNR-uppgifter enligt avtalet behandlas på ett rättsligt förpliktande sätt och att uppgifter efter en övergångsperiod endast överförs med hjälp av ett push-system (erbjudandesystem), som innebär att lufttrafikföretagen själva överlåter PNR-uppgifter till Australiens tullmyndighet. Avtalet är inget undantag från lagstiftningen i vare sig Australien eller Europeiska unionen eller dess medlemsstater och innebär inte heller någon ändring i den. Detta betyder bland annat att de nationella dataskyddsmyndigheternas befogenheter är oförändrade. Dataskyddsmyndigheterna kan därmed hindra att PNR-uppgifter överförs till Australiens tullmyndighet, om de inte innan har behandlats enligt nationella dataskyddsbestämmelser.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Det tillstyrker avtalet av den 30 juni 2008 mellan Europeiska unionen och Australien och lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Förvaltningsutskottet föreslår

att riksdagen godkänner avtalet i propositionen och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 10 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent
medl. Thomas Blomqvist /sv
Juha Hakola /saml
Lasse Hautala /cent
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /gröna
Pietari Jääskeläinen /saf
Oiva Kaltiokumpu /cent

Timo V. Korhonen /cent
Valto Koski /sd
Outi Mäkelä /saml
Raimo Piirainen /sd
Unto Valpas /vänst
ers. Veijo Puhjo /vänst
Satu Taiveaho /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.